

GÖMÖR-KIS-HONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Tompai Mihály-utca 10. sz.

Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.

Telefon-szám: 52.

Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:

KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadó laptulajdonos:

ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 10 korona. Félévre . . . 5 korona.
Várm. körjegyzőknek és tanítóknak egy évre 6 korona.
Egyes szám ára: 20 fillér.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . 20 fillér.
Nyilttér sora 50 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.

A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Rákóczy emléke.

Csak néhány esztendeje, hogy az egész ország örömjajától kísérve, királyunk hozzájárulásával II. Rákóczy Ferencz fejedelemnek és bujdosótársainak hamvait hazahozták a távoli keletről és fejedelmi pompával temették el a magyar telföld történelmi emlékü városaiban, a melyek gyakran tanui voltak szabadsághőseink dicsőségének.

Most egy kezdő tudós könyvet irt a száműzött Rákóczyról, a melyben a fejedelem ellenségeinek: fizetett kémeknek jelentése alapján úgy tünteti föl a fejedelem alakját, mint a ki emberi gyöngeségekkel telve, méltatlan volna arra az ideális tiszteletre, a mellyel kortársai és a késő nemzedék mindig körülvették a nagylelkű fejedelmet. Ezt a könyvet a magyar tudományos akadémia adta ki, bár, mint beismerik, nem ment keresztül a kiadás előtt kellő bírálaton és megvitatáson.

Nincs könnyebb dolog, mint valakit, a ki már nem él, a kinek életétől kétszáz esztendő választ el bennünket, irányzatosan kedvezőtlen színben tüntetni föl azok előtt, a kik a történelmi forrásokat nem ismerik. Nem kell más hozzá, mint

kiragadni egyes emberi gyöngeségeknek látszó dolgokat, azokat felfujni és tuzozva kiszínezni és a nagylelkű szabadsághős helyett egy közönséges alakot állítani be az utókor elé. Így lehet irti, ha valaki akar, de ez nem mondható történelemnek. Mert a történelem nemes és komoly tudomány, a mely a multak kutatásában a való igazságot tüzi ki maga elé czélul és az embereket koruk és környezetük talapatán tünteti szemünk elé, nem pedig a fizetett ellenség egyoldalú, irányzatos jelentései szerint.

Ha az egészszet, úgy a mint van és a mint kikutatható, figyelembe vette volna annak a munkának írója, akkor egy önzetlen, nagylelkű szabadsághős állott volna szeméi előtt, a ki magának nem akart semmit, a ki nemzete szabadságának eszméjéért lemondott kényelméről és óriási vagyonáról, hogy a bujdosásban mutassa meg tiltakozását az ellen, a mit meg nem változtathatott. És ha talán voltak egyes esetek, a melyek a környezetből kiragadva félremagyarázhatók az ő feddhetetlen nagyságának rovására: de a vele érintkező kortársak véleménye szerint a bujdosó Rákóczy már abban az időben, mikor még nem vonult vissza rodostói magányába, mikor a francia királyi ud-

var fényében reménye lehetett arra, hogy rangját és vagyonát visszaszerezheti, — ebben az időben Rákóczy a világtól visszavonult szerzetesek közt szeret időzni, fényes udvartartás helyett hetenként háromszor böjtöt tart és „mindenek csodálkozására nagyon megvonja magát“, mint azt Párisban utazó magyar főúri fiuk levélben jelentik atyjuknak.

Ugy látszik hát, hogy az a Szekfü-féle könyv csakis Rákóczy ellenségeinek szemüvegén át nézi a nagy fejedelem alakját s az emberi nagyságot hálóköntőben, de úgy sem igazságosan tüntette föl, hanem irányzatosan kiszínezve a betűszerint elfogadott kém jelentéseket, szóval mintha ezuttal történelem helyett pamfletet sikerült volna irtia s mintha a magyar tudományos akadémia nem illett volna ilyen munkát kiadnia.

A mint Mikes Kelemen leveleiből tanultuk megismerni a Rodostóban visszavonultan élő fejedelmet, s a mint a történelmi kutatás és a kutforrások pragmatikus egybevetése tünteti őt élénk: valóban nagylelkű nemzeti hőssé idealizálódott az ő páratlanul önzetlen alakja. Körülötte újabb kutatásokat végezni lehet és szabad, de ha ezt magyar ember teszi, tartozik figyelembe venni azt az egészszet,

nek elhalálózása után, a nyolczvanas évek elején tért vissza, s az óbudai rendőrségnél nyert alkalmazást.

Azok között, a kik az 1867-iki kiegyezés előtt jöttek Budapestre, első helyen Halász Lászlót, a zseniális szobrászt említem fel, akinek műterme a Beleznay-kertben volt, s támogatója lett telepedett sógorának Bartus Antal szabómesternek, a kit éppen azért, mert nehéz halála volt, mint egyetemi hallgatók ajánlgattunk barátainknak nem minden eredmény nélkül.

A legfelsőbb ítélőtábla bírájaként Dapsy Vilmos szerepelt Budapesten s a helyébe megválasztott országgyűlési képviselő Csider Károly költözött ide.

Mikor a honvédmeházat felállították, a rimaszombatiak közül ketten kaptak benne helyet: Róth Ferencz cipész és Kovács Mihály női szabó.

Bizonyos Barna Sámuel, a ki otthon mészáros volt, a székesfővárosban az aldunasoron nyitott vendéglőt. Magam is megfordultam nála, mert úgy hallottam, hogy a Saskeőy-család révén bizonyos atyafiságban állottunk. A borbély Cseh Károly gyerekkori játszótársam volt, egy rimaszombati timár mester fia, officzinát nyitott Budán a mostani Király bazár helyén s a hajamat akárhányszor nála nyirattam meg. Az üzletben felesége is működött; férje halála után azonban fehér-ruhatisztító műhelyt állított fel,

TÁRCZA.

Rákóczy.

Hallod-e, hallod-e Kassa városában?
Mi zaj zúg, szerteszt széles e hazában?
Dicső fejedelmünk becsméreltek téged,
El akarnák tőled fordítani hű néped!

Hallom én, hallom én, örülök is néki:
Fözlúgtak, fözlúgtak hazámnak környéki;
Kicsiny dolog történt egészben magában:
Légy akart csipkedni Bécsnek városában!

Hess te légy! Hess te légy! száz hang zúg azonnal,
Zajára örvendek, nem bírok magammal:
Hogyha majd komolyan küzdötök ellennel,
Nem hagylak, ott leszek én egész lelkeimmel!

Halom.

Rimaszombatiak Budapesten.

Mikor ezelőtt valami husz esztendővel az országos levéltárban őrzött kéziratról Gömörvármegyének pragmatika-sanctio korabeli népszámlálását lemásoltam, azt azzal a jámbor óhaj tással cselekedtem, hogy idők jártával vagy én, vagy valaki más össze fogja állítani annak a fluctuációnak a képét, a melyet egy vármegyének vagy egy városnak arczulatja, mondjuk azt száz év alatt mutat.

Miután érzem, hogy én azt sem magam, se hátrahagyandó ivadékaim közül senki se fogja nyélbe ütni, megpróbálom e helyen azoknak a rimaszombati családoknak az ivadékait feljegyezni, a kik a mult század közepe óta Budapest területére telepedtek át, s az ország székvárosában szereztek földieinknek közbecsülést.

Már a mult század első felében a hivatás szólította ide Ferenczy Istvánt a szobrászt, meg Szentpétery Józsefet az ötvöst. A kenyérkereset hozta a pesti egyetemre dr. Batizfalvi Samut és bátyját Istvánt, az ágost. h. ev. főgymnasium jeles képzettségű professzorát; itt élt közöttünk Berecz Károly, a Petőfi meghitt barátja, a ki mint a magyar tudományos akadémia tisztviselője 1901-ben halt meg Miskolcz városában.

Batizfalvit otthon Batizovszkynak, Bereczet Percznek hívták, s emiatt sokan nem ismerték azok leszármazását.

Az iparosok közül a cipész Kovács András fia: szintén András, mint asztalos-mester telepedett le; szeméit is Budapesten hunyta le; Török György előkelő szabómester a Török János törvényszéki bíró testvére ma is él és virágzó üzletét vezeti.

Bódy Pál, a néhai Bódy róm. kath. kántor fia, a m. kir. Kuria tisztviselője volt; a nálánál fiatalabb Ecseghy István valamikor ügyvédjelölt a Zimmermann Samu irodájában, de aztán hazament és csak az édes atyjának Ecseghy József-

a mi hosszú idő alatt kialakulva előttünk áll és avval harmóniába kell hoznia kutatását. Ha ezt nem teszi, úgy méltán számíthat a nemzet felzudulására, mint a ki szentségtörő kézzel akarja beszenyyezni a nemzeti tisztelet oltárát és kivált olyan hősnél, a kit a legtisztább, legönzetlenebb, legnagyobblelkű fényben látunk ragyogni, úgy hogy még arról is hajlandók vagyunk megfedkezni: voltak-e nála egyáltalában emberi gyöngeségek? Mert olyan lelki magaslaton tűnik föl előttünk élete: hogy ebben a magasságban már nem látszanak meg az apró emberi gyarlóságok.

A magyar nemzet általános fölzudulása országszerte mutatja, hogy sokkal mélyebben van bevésve nemzetünk szívébe II. Rákóczy Ferencz fejedelem nagy emléke, minthogy azt onnan hasonló kicsinyes piszkolódások csak valamennyire is ki tudnák törölni, vagy el tudnák homályosítani és ez jól is van így.

Szolgáltasson maga a nemzet igazságot nagy embere, nagy szabadsághőse megtámadott emlékének, — ne engedje szívéből kitörölni azt, a ki egy évtizednél tovább fegyverrel vivta a nemzetnek jogait és mikor a kifáradt nemzet magára hagyta a hanyatló zászlót, akkor ő mindent fölálldozott azért, hogy fentartsa az elnyomott jog folytonosságát.

Majd fognak támadni új történetírók, a kik kimutatják a történelem kútfőiből, hogy Rákóczy emléke szent és sérthetetlen az igazságos kritika előtt.

De főképen maga a nemzet ne hagyja el dicső nagyjainak emlékét és ide vonuljon vissza erőt, vigasztalódást meríteni az elhagyatott napjaiban. A nagy hősök emléke vigasztalást és reményt nyújt a jövőre. —n.

Vármegyei rendkívüli közgyűlés.

Gömör- és Kishontvármegye alispánjától.
7004—1914. sz.

Hirdetmény.

Az országgyűlési képviselők választásáról szóló 1913: XIV. t. cz. életbeléptetésével kapcsolatban a vármegyei köz-

ponti választmány újból való egybeállításáról s a szavazó körök megalakításáról stb. vármegyénk közönségének önkormányzati jogkörében gondoskodni lévén feladata; ezen célból és az időközben beérkezett halasztást nem tűrő egyéb közérdekű ügyek érdemi elintézése végett a **folyó évi április hó 30-ik napjának délelőtti 10 órájára** vármegyei székházunk nagytermében főispán ur öméltóságával egyetértőlegesen rendkívüli közgyűlés hivatik egybe.

Midőn erről vármegyénk közönségét ezennel értesitem, jelzem, hogy a rendkívüli közgyűlésben tárgyalandó ügyek tárgysorozatát a vármegyei Hivatalos Lap utján kellő időben közzé tenni fogom; hivatalból tisztelettel kérem fel a vármegyei törvényhatóság tagjait, hogy a tanácskozásban mindig tapasztalt buzgalommal részt venni sziveskedjenek.

Rimaszombat, 1914. április 12.

Lukács, alispán.

Hirek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem újították, avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy úgy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést kiegyenlíteni sziveskedjenek.

a „GÖMÖR-KISHONT“ kiadóhivatala.

Személyi hírek. Dr. Kovács László polgármester f. hó 14-én 11 napi távollét után hazaérkezett s átvette a város ügyeinek vezetését. — Dr. Heinrich Béla állami gyermekmenhelyi igazgató-főorvos résztvett az igazgató-főorvosok Nagyváradon f. hó 14-én tartott országos értekezletén.

Dr. Körtvélyessy Dezső eperjesi kir. törvényszéki bíró — a kassai kir. ítélőtábla által kiküldve — e héten hivatalos ügyben városunkban tartózkodott.

Főpapi vendégek. Mint értesülünk, a nyáron két főpapi vendége is lesz városunknak. Az egyik Balás Lajos roznói püspök lesz, a ki a bérmálás szentségét készül kiosztani, — a másik Geduly Henrik, a tiszai ág. h. ev. egyházkerület püspöke, aki a rimaszombati főgimnázium érettségi vizsgálatain fog elnökölni.

Április 11. A 48-as törvények szentesítésének évfordulóját az idén is megünnepelte

tőben pihennek, a fiuk közül Árpád min. tanácsos Budán lakik; egyetlen leányuk Jolán, özv. Farkas Lászlóné pedig Pesten.

Vigh Bertalant, a néhai Huszt Gábor unokáját — úgy emlékszem — még a hetvenes években neveztek ki a belügyminisztériumba; az a Saskövy József raktárnok, akit fentebb is érintettem, ma is él, Béla fiánál tartózkodik feleségével szül. Pszotka Teréziával.

Abonyi Pál asztalos mester, Pesten mint a báró Nyáry Jenő házfelügyelője nyert alkalmazást, a felesége halála után visszaköltözött ugyan Rimaszombatba; de csakhamar visszatért onnan, s úgy hallottam, hogy a fővárosban hunyt el.

Az én kenyeres-pajtásaim közül Batizovszky Antal meg Nagy Lajos orvosok lettek; az előbbi testvér-bátyja Samu fogadta intézetébe; az utóbbi a Rókus-kórházban volt alorvos, onnan Vingára majd Világosra került, de visszatért Budapestre és kiterjedt orvosi gyakorlattal bírt, mígnem 1885-ben a Magyar utczei lakásában elhunyt, de hamvait elszállították kedves szülővárosába Rimaszombatba.

Szabó Bélát, miután a hatvanas években az ügyvédi vizsgálatot kiállotta a posta- és távirói hivatalhoz neveztek ki, meg is nősült, elvette dr. Mayor Aurél egyetemi tanár hugát, a Nyár-utczában háziur lett, s mint min. tanácsos korán vonult nyugalomba.

Mikó Lajost Budapestről Esztergomba nevez-

vásosunk, amennyiben lobogódiszt öltött. Az iskolákban szünet lévén — e napon nem ismertethették az ünnep jelentőségét.

Rendjelviselési engedély. A király megengedte, hogy Krausz János, Coburg hercegi gáramfői segédmérnök, a szász hercegi Ernestina házirend II. osztályu lovagkeresztjét elfogadhassa és viselhesse.

Eljegyzések. Horváth Böskét, Horváth Árpád állampénztári igazgató bájos leányát, Horváth Zoltán lapunk belső munkatársának unokahugát és Horváth Barna munkatársunk nővérét eljegyezte Budapesten Cabaji Horváth Iván mérnök.

Székelly Lajos Budapestről folyó hó 11-én tartotta eljegyzését Kovács Marsuka urleánnyal Rimaszombatban.

Mázik Anna helybeli női fodrásznőt mult héten eljegyezte Tóth József Miskolcziól.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Homolya Samu helybeli kir. törvényszéki irodatisztet az itteni törvényszékhez irodaigazgatóvá nevezte ki.

A ref. egyházmegye közgyűlése.

A gömöri ref. egyházmegye folyó hó 15-ikén tartotta Rozsnyón rendes tavaszi közgyűlését. A gyűlést nagy és élénk érdeklődés kísérte s számosan érkeztek a megye minden vidékéről Rozsnyóra, ahol a vendégeket ünnepiesen fogadták s magyaros vendégszeretettel szállásolták el. Rövid pihenés után délután lelkészértekezlet is volt a városháza nagytermében, ahol a közgyűlést is tartották, Csabay Pál esperes-lelkész és Lukács Géza alispán társelnöke mellett. — A vendégek tiszteletére este a Feketesas szállóban társasvacsora, délben pedig közéd volt. Ugy a vacsorán mint a közédben számosan jelentek meg az egyházi és világi előkelőségek közül is.

Hitközségi gyűlés. A rimaszombati izr. hitközség évi rendes közgyűlése mely folyó hó 13-ikára volt összehíva, nem volt megtartható, mert a tagok nem jelentek meg az alapszabályokban előirt mennyiségben. Az újabb közgyűlés most vasárnap f. hó 19-én délután 4 órakor tartatik meg. Ez a közgyűlés most már tekintet nélkül a megjelenők számára — határozatképes lesz.

Üres a főjegyzői állás. Városunk főjegyzői állására megválasztott dr. Kemény Béla árvamegyei tetszerai szolgabíró a főjegyzői állást nem foglalta el és — mint értesülünk — nem is szándékozik azt elfoglalni, a mennyiben bejelentette városunk polgármesterénél lemondását. Ilyenképen ismét választás előtt állunk s jó lesz az állás betöltésénél nagyobb körültekintéssel lenni!

Adomány a nyomorékoknak. Özv. Ragályi Gézáné és dr. Baksay Dezsőné a nyomorék gyermekeknek, a husvétünnep alkalmából husvétünnepi tojásokat ajándékoztak.

ték ki aljárásbírónak, ott feleségül vette Gyurházy Máriát; de a nő elhalálozott, Mikó pedig a Szent Rókus kórházba került, s hamvait a ke-repesi temetőbe szállították.

Burszky Dániel ügyvéd lett, s feleségül vette dr. Rakita Alajos kórházi főorvos leányát Irmát, s azt gyermekek hátrahagyása nélkül hagyta itt, miután 1896-ban Alsó-Sztá páron elhunyt; de holttestét Budapestre szállították, s a Kauser család sírboltjában temették el.

Hogy báró Hazay Samu, a mostani honvédelmi miniszter mikor került a Ludovica-Akadémiába, schematismusok nélkül nehéz meghatározni, annyi bizonyos, hogy bölcsőjét Rimaszombatban ringatták, s jelenleg Losoncot képviseli a magyar országgyűlésen.

A Trajtler-fiuk közül az egyiket Istvánt, a ki dr. Batizfalvy Samu leányát bírta feleségül, egyetlen egyszer találkoztam azon az estélyen, a melyet a Harmatzy fiuk rendeztek egy Andrassy-uti vendéglőben.

Bernát Istvánt b. Kemény Gábor nevezte ki a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi minisztériumba, onnan a vallás- és közoktatásügyi minisztériumba került, s mint a „Magyar Gazdaszövetség“ igazgatója, országgyűlési képviselő, lapszerkesztő és a m. tud. Akadémia lev. tagja fejt ki nagy tevékenységet.

Vitális Mártont Vácziól helyezte át Budapestre a magyar államvasutak igazgatósága, ugy

A szünetek vége. A múlt héten szerdán az állami polgári és elemi iskolákban megkezdtek a tanítást, a főgimnáziumban pedig holnap hétfőn kezdődik a szorgalmi idő.

KUBINYI ANDOR. A hazafias eszméknek, a közügynek, a liberális gondolkozásnak és törekvésnek ismét egy hatalmas oszlopa dőlt ki az élők sorából. — *Kubinyi Andor* királyi tanácsos, pénzügyigazgató folyó hó 18-án a reggeli órákban 63 éves korában csendesen jobb létre szenderült. Már régebben betegeskedett, de hivatali teendőit — daczára súlyos bajának — pontosan ellátta, sőt a várm. kaszinót is rendesen látogatta. Még folyó hó 16-án is a hivatalban dolgozott s este fellátogatott a kaszinóba is. Halálhíre tehát váratlanul csapott le és megdöbbenőleg futotta be városunkat és megyénket. Az elhunyt derék férfit életrajzából közöljük, hogy közpályáját Feleden, mint járási szolgabíró kezdette, majd árvaszéki ülnökké, 1891-ben pedig nyustyai járásbeli főszolgabíróvá választatott meg s mint főszolgabíró a nemzetiségi eszméktől veszélyeztetett járását, vas szigorral, de törvényes és igazságos adminisztrációval ettől szerencsésen megmentette. Határozott erős akarat, munkára reátermetség és képzettség egyenlő mértékben volt meg az elhunytban. Az 1896-os választások alkalmával egyhangulag lett a rimaszombati választókerület országgyűlési képviselőjévé megválasztva. Nem sokáig volt országgyűlési képviselő, mert rimaszombati kir. p. ü. igazgatóvá lett kinevezve. A megboldogult szerény, csendes és békes természetű egyéniség volt, a ki nem lármával, de zajtalan, egyenletes, folytonos munkával alkotott és épített. Szófukar volt különösen a hivatalban. Keveset beszélt, de annál többet tett. Főszolgabírói és p. ü. igazgatói állásában is egyaránt kiváló adminisztratív képességgel megáldott vezető embernek tartották. A hazafias eszmék terjesztésében megalkuvást nem ismert, s mint járásbeli főszolgabírónak ez volt a legnagyobb érdeme. Midőn elköltözéséről kegyeletesen megemlékezünk, még méltónak tartjuk róla feljegyezni, miszerint a boszniai hadjáratban mint tartalékos vadász-hadnagy vett részt és egy elfoglalt posztó védelmében úgy kitüntette magát, hogy ezért főhadnagygyá lépett elő még a csatatéren. — Elhunyt nagy veszteséget jelent egy hivatalos, mint társadalmi téren. Halál hírére azonnal kitzútkák a gyászlobogót a kir. pénzügyigazgatóság és a vármegye épületére, mert az elhunyt buzgó és munkás tagja volt a várm. köz. bizottságnak is. Temetése folyó 20-án délután 3 órakor lesz. Legyen pihenése csendes és zavartalan, emlékét pedig őrizzük meg kegyelettel! — Elhunytát kiterjedt és előkelő rokonság, közöttük neje: *Szentmiklóssy Ara*, fia: *Kubinyi Andor* és leánya: öz. *Bérczy Kálmán* szül. *Kubinyi Klemma* és nővére *Kubinyi Ferencz* né született *Kubinyi Gizella* gyászolják.

tudom Kispesten élt, s hamvai is ott pihennek.

Bodrogközi Lajos özvegye egy izben szintén lakott leányánál Budapesten, s a fiának *Gézának* virágzó üzlete van a bécsi utcában.

Lipternét, született *Farkas Mária*t szintén a fia *Gyula II.* ker. rendőrorvos hozta a székesfővárosba, s úgy emlékszem szintén nincs már az élők között.

Bolkay Pál butorasztalos, a *Stolcz Vince* mostoha fia, hasonlóképp itt él a családjával; neje *Kovács Mária* rimaszombati, s egy felnőt fia kiváló természettudós.

Még egy nőről tartottam szükségesnek megemlékezni, a kit leánykorában, mikor *Bodnár Julis* néven szólították és aki mint hajadon a rimaszombati ágost. hitv. evangélikus tanítóhoz ment feleségül, majd *Liptóvármegyébe* került és most mint nyugdíjazott özvegy minden hó 2-án

Halálozások. Id. *Lengyel Pál*, városunk régi tisztos polgára f. hó 16-án reggel 6 órakor végelgyengülés következtében 76 éves korában elhunyt. Munkás, rendkívül tevékeny ember volt, ki egyidőben a polgárság vezetői között szerepelt. Egyszerű, szerény ember volt s mint a városi képviselőtestületnek hosszú időn át tagja s a pénzügyintézetnél mint napi-biztos működött zajtalanul, de példás pontossággal és talpig becsületesen. A polgári olvasókör vezetőségében is mint választmányi tag hosszú időn át résztvett s általában melegen érdeklődött a közügyek iránt. Nehány év óta visszavonultan élt csendes otthonában s beteg sem volt, csak néhány hét előtt a végelgyengülés tünetei jelentkeztek s a hatalmas természetű, szép szál embert ágyhoz szegezték. Folyó hó 16-án reggel csendesen elaludt. Halálát fia: *itj. Lengyel Pál*on kívül, kiterjedt rokonság gyászolja, temetése f. hó 18-án délután ment végbe nagy részvét mellett.

Máthé Károly helybeli fogtechnikus f. hó 15-én hosszas betegség után 48 éves korában, boldog házassága 20-ik évében városunkban elhunyt. 18 év előtt telepedett le itt s mint szorgalmas, munkás fogorvos működött hosszú időn át. Nagyőceze, Tornalja és vidéke közönségét is ellátta fogászati segítséggel. Mult év vége felé ágyba döntötte a betegség s f. hó 15-én délután elhunyt. Halálát mélyen sujtott özvegyén szül. *Hrentsik Idán* kívül két gyermeke: *Dezső* és *Lilike* s testvére: *Kemény Ede* budapesti fogorvos gyászolja. Temetése f. hó 17-én ment végbe nagy részvét mellett. A ravatal felett *Baráth Károly* ág. ev. lelkész mondott megható beszédet.

Sziklay Géza Rozsnyó városának 16-éven át volt polgármestere, folyó hó 11-én reggel 6 órakor alig néhány napi szenvedés után 72 éves korában elhunyt Rozsnyón. Sok oldalú tudását mindenkor szíves készséggel bocsátotta polgártársainak rendelkezésére. Okleveles gazdasz, kertész és ügyvéd volt s mind egyik tudományával hasznos szolgálatot teljesített Rozsnyónak. Eletének utóbbi 6 évében, nyugdíjas állapotban örökösen szépítésekkel foglalkozott, telve volt idealizmussal, mindenféle tervekkel, melyeket azonban nem valósíthatott meg. Mint közhivatalnok, mint polgármester kiváló pontossággal s lelkiismerettel töltötte be mindenkor hivatalát. Temetése folyó hó 13-án d. u. 4 órakor ment végbe Rozsnyó város közönségének imponáns részvéte mellett.

Esküdtszéki főtárgyalások. Az esküdtbíróságokról szóló új törvény köztudomás szerint már életbe lépett s a folyó évi második esküdtszéki ciklus az új törvény értelmében fog az itteni kir. törvényszéknél május hónap 4. és következő napjain megtartatni. Május 4-én a szándékos emberölés büntetével vádolt *Gorta Sikó Pál* bűnyűjét fogják tárgyalni, ki folyó évi február hó 12-ikén *Pokorágy* és *Perjése*

e sorok irójánál veszi fel az állampénztárnál a nyugdíját.

Egy alkalommal megkérdeztem tőle, ugyan hogy tud abból a csekélységből megélni; hát azt válaszolta, hogy ő bizony gyümölcsöt árul.

Mikor a „Rimaszombat” nevet a számból kiejtettem, hát a szempilláin két könnyecsepp rezgett, s elcsukló hangon szomoruan rebegte: csak ő még egyszer megláthatná azt a drága anyaföldet, a mely szülte!

Ennek a hallatára magam is elérzékenyültem; mert én is arra vagyok kárhoztatva, hogy boldognak vallom majd magam, ha legalább egy marék hazai földet dobnak a sírgödörbe, ahol örökre meg fogok pihenni.

... Ugy-e nyájas olvasóm! minek is folytassam... „Dulce natale solam!”

Gömörvármegye monographiája részére még

között *Uhrin Pál* derencsényi legényt fejszével agyonverte. — Május hó 5-én a gyermekölés büntetével vádolt *Polyák Anna* és fölbujtója: özvegy *Bartosik Mihályné* bűnyűjét tárgyalják. Előbbi ugyanis Ágostonlakon mult év augusztus havában 3 hetes *Fülöp* nevű fiát megölte úgy, hogy párnákkal elzárta száját s a kis gyermek megfulladt. A főtárgyalásokon *Cseh István* kir. táblai bíró fog elnökölni s a vádhatóságot első napon dr. *Mészáros István* királyi vezető ügyész, másodnapon *Lehotzky Márton* kir. alügyész képviseli. — A kisorsolt esküdttek a következők:

Rendes esküdttek: Dr. *Baksay Dezső* ügyvéd, *Lőrincz István* földmives, *Zatykó János* lelkész, *Kicsiny Géza* tanító, *Gocsó Emil* földbirtokos, id. *Lengyel Sámuel* nyug. pénzügyintézet pénztárnok, *Kiss Ferencz* lelkész, dr. *Szelényi Jenő* kohóigazgató, dr. *Weinberger Rezső* ügyvéd, *Lados András* közműves, *Knöpfler Károly* nagybirtokos, *Zmeskál József* nagybirtokos, *Varga Antal* ref. lelkész, *Veress Béla* tiszttartó, *Kiriny Béla* erdőmester, *Járossy Mihály* ág. ev. lelkész, *Kovács Pál* földmives, *V. Oros János* földmives, *Matolesy Pál* állami el. iskolai igazgató, *Zsigmond József* földmives, *Nagy István* földmives, dr. *Witt Sándor* ügyvéd, *Makkay Imre* borbély, *Bottó János* földmives, dr. *Brambring Imre* ügyvéd, *Szilárdy Béla* földbirtokos, *Járdánházi Dénes* földbirtokos, *Vajda Pál* földbirtokos, *Pongó József* földmives, *Banczik Sámuel* lelkész.

Helyettes esküdttek: Ifj. *Rábely Miklós*, *Kozma Imre*, *Almási László*, *Andrási László*, *Nagy Sámuel*, *Reinitz Zsigmond*, *Máthé Jenő*, *Paál Gyula*, *Heksch Bertalan* és *Braun Sándor*.

Érettségi vizsgálatok. A rozsnyói ev. főgimnázium érettségi vizsgálatai június hó 8—10. napjain fognak megtartatni *Loysch Ödön* rimaszombati egy. protestáns főgimnáziumi tanár elnöke alatt. A VIII. osztály vallástani vizsgálatra *Geduly Henrik* püspök *Chalupka János* jolsvai ev. lelkészt küldte ki egyházkerületi biztosnak. Egyidejűleg *Adamis Gusztáv* rozsnyói ev. főgimnáziumi igazgatót kiküldte az iglói ev. főgimnázium érettségi vizsgálataihoz elnökönek. — Az itteni egyesült prot. főgimnáziumnál az érettségi vizsgálaton *Geduly Henrik* püspök fog elnökölni. A vizsgák ideje még nincs megállapítva.

Főpásztori körlevél. Megjelent *Balás Lajos* rozsnyói püspök idei V. számú körlevele, amelyben a szentségkötéssel kapcsolatos bucsuk ügyében közöl egy római határozatot. Közül továbbá egy miniszteri döntést a polgári község kegyuraságáról, valamint arról, hogy plébánosválasztásnál csak kath. képviselőtagoknak van szavazati joguk. A vallás- és közoktatási minisztériumban egyházművészeti szakmegbizotti állást szerveztek. Az önkéntesi szolgálatra bevonult tanítókat nyugdíjas tanítók is helyettesíthetik. Rendes tanító csak olyan lehet, akinek képesítő oklevele tényleg van. Intézkedik az

1866-ban másoltam le a *Bél Mátyás* kiadatlan kéziratát, s azt személyesen vittem el *Mihályfalára* *Bodon Ábrahám* alispánnak, a mely fel dolgozás nélkül maradt. Hova lett a kéziratom, a jó Isten a megmondhatója!

Később *Terhes Pál* ref. lelkész mutatta nekem azt az anyakönyvet, a melyet *Mária Terézia* uralkodása alatt elkoboztak, s a jászóvári prémontrei rendü convent levéltárába helyeztek; de a mely onnan a református hitközség birtokába került vissza.

Jóságos Isten! mennyi érdekes családtörténeti adat lehet abban, különösen a rimaszombati lakosok XVII. és XVIII. századbéli történetére vonatkozólag.

Nekem elég ha az eszmét megpenditettem; a fiatalságon a sor, hogy megvalósítsa. *Id. F. I.*

Pártos Manó

Dr. Zimmermann philadelphiai egyet. tanár volt assisztense
fogászati műterme

Rimaszombat, Deák Ferencz-utca 22. szám alatt,
a Zuffa Kálmán-féle házban. :-: :-: :-:

Foghuzás, fogtömés és különleges munkákra,

ugymint: **fogak** és **gyökerekre, arany és platina koronák** készítése, **szájpadlás nélküli hidmunkák** ugyancsak **arany, platina és porcellánból**, a melyek **nem vehetők ki a szájból**, továbbá **porcellán, arany és platina tömések.** :-: :-: :-:

el. iskolai VI. osztályról, a záróvizsgákról, a szorgalmi időről, az ismétlő iskolákról és a végbizonyítványokról. Az orsz. kath. szövetség római zarándoklatára fölhívja a figyelmet. A közokt. minisztérium orsz. énekkoktatási felügyeletet szervezett. A kezdőjavadalmasok önszegélyző egyesületének tagdíja és segélyösszege magasabb lett. Ajánlja *Apponyi* Albert grófnak „Katholikus világnézet és értelmiség” című nagy horderejű beszédét. Közli a papi nyugdíj-egyesület és betegsegélyző pénztár számadásait. *Oraftsik* János szomolnoki tanítót igazgató tanítónak nevezte ki. Több jóránny könyvet és folyóiratot ajánl. Jelenti *Liptay* Arnold cz. kanonok elhunytát. *Wahlner* Béla dr. theologiai tanárt, a szeminárium alkormányozóját, sz. széki ülnököt kinevezte az egyházmegyében a szent László társulat igazgatójává.

Bizottsági ülés. Április 14-ikén kedden délután tartotta a megyeház kisebb tanácstermében ülését a megye természeti ritkaságainak és történelmi emlékeinek összeírására kiküldött bizottság. A tagok megfelelő számmal összegyűlekezvén, *Hevessy* Bertalan elnök szíves szavakkal üdvözölte a megjelenteket és felszólította őket, hogy buzgón vegyenek részt ebben a hazafias munkában, a mely hivatva van történelmi multunk emlékeit és természeti ritkaságainkat megőrizni. Ezután az erdészeti hivatalok által beküldött jelentéseket átvizsgálták és hogy az ügy szélesebbkörű érdeklődés tárgya legyen, elhatározták, hogy járasként albizottságokat szerveznek s arra fölkérnek tagokat, — fölkérlik továbbá a polgármestereket és főszolgabirákat az ügy pártolására s átíratot intéznek az uradalmakhoz, az erdészeti egyesületekhez, a megyei gazdasági egyesületekhez, s a Magyar Kárpát-egyesület gömöri osztályához. Később pedig a központi bizottságot is kiegészítik az érdeklődő vidéki tagokkal.

A Gömör-Kishontvm. Gazdasági Egyesület április hó 5 én tartotta Tornalján *Szent-Ivány* Árpád elnökle alatt III. igazgatóválasztmányi ülését. Napirend előtt *Szent Ivány* Árpád elnök kegyeletes szavakkal emlékezett meg pelsőczy *Hámos* László báró elhunytáról, a ki az egyesületnek kezdettől fogva alapító és igazgató-választmányi tagja volt. Indítványára az ig. választmány elhatározta, hogy jegyzőkönyvileg fejezi ki mély és igaz részvétét a megboldogult családjának. — *Fodor* Jenő tükár részletes és mindenre kiterjedő jelentését az egyesület legutóbbi működéséről örvendetesen vették tudomásul, ugyszintén a mezőhegyes vidéki tájfajta tenyészkanca vásárlásról, amidőn is a tanulmányi kirándulással egybekötött vásáron jelenlevő kisczudák 20 darab vemhes kanczát vásároltak meg, örömmel értesültek. A bánrévei bikavásárra, mely márczius hó 8 án és 9-én folyt le, bejelentetett 153, felhajtott 129 darab bika. Tenyészigazolványt kapott 100, eladatott 77 darab, tehát 77 %-a, átlag ár 661 K volt. A folyó évi szarvasmarha díjazás öszszel fog megtartatni, míg a folyó évi lódíjazást az egyesület augusztus hó második felében fogja megtartani előreláthatólag Rimaszécs és Tornalján. Kibérelte az egyesület a Mihalik Pál poloszkói birtokos tulajdonát képező teresztzyei havasi legelőt, a hová mintegy 300 darab üszőt vagy ökörűt fogadnak fel már az idej legeltetésére is. Az egyesület tulajdonát képező ke-repeczi üszőlegelőre a folyó évben, tekintettel a tavalyi nagy esőzések által a legelőn okozott károokra, az igazgató-választmány elhatározta, hogy a legeltetést a folyó évadra beszünteti s ezen időt arra használja fel, hogy a legelőt lecsapoltatja. Az egyesület tagjainak módjában lesz állatjait más legelőn elhelyezni, amennyiben akár a pelsőczy, akár pedig a teresztzyei legelőre nagy számban fogad el az egyesület legeltetésre való bejelentéseket. Tudomásul vette az igazgató-választmány a földmívelésügyi mi-

niszter leiratát, hogy csikólegelők létesítése céljából államsegélyt nem engedélyez. Pelsőcz nagyközség vásár engedélyezése iránti kérvényét az ig. választmány kedvezően intézte el. Végül örömmel vették tudomásul, hogy Rimaszimonyi községben 77 taggal megalakult a gazdakör és nemkülönb *Haynik* Géza segéd-tükár azon jelentését is, hogy ujjabban 96 kisczudák kéri felvételét az egyesület kötelékébe, miáltal a tagok létszáma öszszesen 1144 lett. A szaporodás folyó évi január hó 1-től 171 tag. Az ig. választmány a felvételre jelentkező 96 új tagot az egyesület kötelékébe felvette s ezzel az ülés az elnök életével véget ért.

Pósa-ünnepek. Vármegyénk iskoláiban mindentelő nagy lelkesedéssel készülnek *Pósa* Lajosnak, a népszerű költőnek, a vármegye jeles szülöttjének a jubileumi ünnepeire. A megyei kisednevelők pünkösdkor a Dobsinán tartandó közgyűlésük alkalmával rendeznek fényes ünnepeket. A vármegyei tanítószék emlékalbumot is fog a jubiléumnak átnyújtani, amely albumba most folynak az aláírásgyűjtések. A fővárosban is megindult már a mozgalom széles mederben, nagynevű íróink élénk résztvétele mellett, s Szegeden, hol a gyermekek bájoszavú *Pósa* bácsija s a hazafias dalok jeles lantosa fényes sikereket aratott — szintén nagyban készülnek az ünneplésre.

Husárákról. Jó néha ebbe a dologba is betekinteni, hogy tájékozva legyünk a dolgok állása felől. A *miskolczi kereskedelmi és iparkamara* márcziusi jelentéséből megtudjuk, hogy *egész Gömörvármegyében Rimaszombat város a legdrágább hus dologában.* Így *Rozsnyón* a marhahus I. rendű 1 kor. 60 fill., II. rendű 1 kor. 52 fill. *Jolsván* 1 kor. 52 fill. és 1 kor. 40 fill. *Nagyroczén* a jolsvai mészárosok beismerése szerint még olcsóbb a marhahus. *Tornalján* 1 kor. 52 fillér a marhahus ára. *Rimaszombatban* 1 kor. 76 fillér és 1 kor. 60 fillér. Szóval a mi megyei székvárosunk vezet a husárák tekintetében is; a borju- és sertéshusról ne is szóljunk, mert ott is óriási az üzleti nyereség. Három évvel ezelőtt egy borju ára 60 koronán felül volt, ma hiteles adatok szerint 20 koronáért adtak el egy szép borjut és mégis az akkori árakból csak egypár fillért engedtek el. A marhával is olyantórmán vagyunk. Ők most majdnem fele áron veszik a marhát, mint 2 évvel ezelőtt, és nekünk csak 4—5 fillért engedtek el kilonként. A sertésről meg ne is szóljunk, hanem álljunk be a vegetáriánus szövetkezetbe; akkor talán a *fogyasztók sztrájkja* majd méltányos arányban lejjebb szállíttatja a husárákat. Más segítség itt nincs, hiában panaszkodunk.

Szemgyógyintézet van Miskolczon.

Kirándulás. A bajorországi kirándulók, a kik *Loysch* Ödön muzeumi igazgató vezetése alatt Wienben, Halstattban, Salzburgban, Berchtesgadenban, Münchenben, Nürnbergben, Passauban jártak, 11 napi utazás után április 14 én reggel hazaérkeztek sok szép tapasztalattal gazdagodva, bár az időjárás többnyire kedvezőtlen volt utjukra nézve.

Közgyűlés. A „Hangya” Magyar Gazdaszövetség fogyasztási és értékesítő szövetkezete kötelékébe tartozó „Rimaszombat és vidéke fogyasztási és értékesítő szövetkezet” ma f. hó 19 én délelőtt 11 órakor a városháza tanácstermében tartja évi rendes közgyűlését, s amennyiben ezen a részvényesek kellő számban meg nem jelenének, a közgyűlés 26 án lesz megtartva. Az 1913. üzletév eredményzámlája 1298 kor. 37 fill. felesleget tüntet fel.

Ragadós szájs- és körömfájás. Vármegyénkben folyó évi április hó 14 én *Málé*

és *Méhi* községekben a ragadós szájs- és körömfájás járványos jellegű elterjedésben megállapított. A megejtett nyomozat szerint a betegséget olyan szarvasmarhák hurczolták be, a melyeket máléi, illetve méhi tulajdonosok *Makai* Péter hajduböszörményi lakos, marhakupecztől vásároltak a putnoki vásáron. Beigazolást nyert az a körülmény is, hogy a nevezett kupecz megfordult marháival a Rimaszombatban április hó 3-án tartott országos állatvásáron is. Ebből kifolyólag az alispáni hivatal valamennyi községi előljáróságot rendeletileg arra utasította, hogy állapítsák meg azonnal, hogy községükben kiknek szarvasmarhái fordultak meg a putnoki vagy rimaszombati vásáron, ezeket az állatokat vizsgálják meg és a legkisebb gyanu fennforgásáról is azonnal tegyenek jelentést az illetékes járási főszolgabíróhoz és a járási m. kir. állatorvoshoz. Melegen üdvözöljük ezen szigorú rendeletet, mert meg vagyunk róla győződve, hogy ezzel a ragadós szájs- és körömfájás továbbterjedése meg lesz akadályozva, ezért a gazdaközönység örömmel üdvözölheti e rendelet kiadását, amely alkalmasnak ígérkezik sok visszasság és károsodás megszüntetésére. — Ezzel egyidejűleg említjük meg, hogy a vásári tilalom a hasított körmü állatokra *Bánréve, Putnok* és *Tornalja* községekben tartandó heti-, havi- és országos vásárookra elrendeltetett, így ezen vásárookra szarvasmarhák, sertések, juhok és kecskék felhajtása tilos.

Renitens asztalos. Rimakokován f. évi február 14 ikén *Kremniczi* Géza asztalosmester, kinél betegsegélyző pénztári járulékhátralék miatt foglaltak, a megjelent *Antalecz* Mihály rendőrkapitánnyal és *Slezák* Mihály rendőrrel szemben ellenállást tanúsított, s a lefoglalt tárgyakat elrejtette és sértegette a megjelent hivatalos személyeket. A helybeli kir. törvényszék f. hó 17 én tartott főtárgyaláson jogerősen nyolcz napi fogházra ítélte a mestert hatóság elleni erőszak büntette miatt.

Borsodi példa. A „Gazdaszövetség” f. évi 25 ik számában olvassuk a következőket, a mely tényleg érdemes a követésre. — A cikk szösz szerint a következő: „Borsodvármegye” törvényhatósága nagyon okosan és helyesen járt el, midőn a miskolczi kereskedelmi és iparkamara beadványát a szerb vámszerződés ügyében megküldte véleményezés végett a vármegyei gazdasági egyesületnek is. A balkáni vámpolitika s különösen a szerb vámszerződés revíziója annyira érdekli a mezőgazdaságot, sőt első sorban az, hogy annak megkerdezése nélkül nem lehet a megyeházán sem határozni fölöle. A miskolczi merkantilista kamara beadványában pláne arra kérte a megyét, hogy foglaljon állást a szerb vámszerződésnek — persze a gyárosok szája ize szerinti — megváltoztatása mellett. A megye a gazdasági egyesület megkerdezése után persze elutasította a kamarát öző kérésével. E miatt panaszkodik a kamara 1914. évi január havi jelentésében oly elkésredéssel, hogy még azt is kétségbe vonja, hogy Borsodvármegye főleg mezőgazdasági jellegű. Sőt a miskolczi, ózdi és sajoszentpéteri járássokra nézve egyenesen kimondja, hogy azok ipari jellegűek. A kamara a gazdasági egyesületet „se öszszetételénél, se szerkezeténél fogva illetékesnek nem találja arra, hogy megkereszéseit felülbírálja.” Hát mi is jobb szeretnénk, ha a gazdák — úgy mint a kereskedők — törvényes érdekképviseléssel bírnának, de míg mezőgazdasági kamarák nincsenek, bocsánatot kérünk a haragvó kereskedelmi kamarától, mezőgazdasági ügyekben mégis csak a gazdasági egyesületek a vármegye tanácsadói, akár *Pityi* Palkóék, akár a kereskedelmi kamara megkereszése kapcsán foglalkozik valamely mezőgazdasági kérdéssel a megye. Borsodvármegye példája pedig érdemes arra, hogy kövessék azt az öszszes vármegyék.

Nem lesz többé nedves lakás! Nem lesz többé nedves pincze!

mert a „BIBER” abszolút vízhatlan szigetelő, lehetővé teszi mindennemű nedves és vizállásos helyiségek tökéletes szárazzá tételét.

„BIBER”-rel bármely kőműves végezhet szakszerű szigetelést.
„BIBER” megoldja a beton és vasbeton vízhatlanítási kérdését is.

1-5

Prospektust, használati utasítást és minden egyéb felvilágosítást készséggel ad:
a „BIBER-MŰVEK” egyedelárusítója **Kohn Albert és Fia** fakeskedők RIMASZOMBAT.

Háztartási iskola Putnokon. Serényi Béla grófnak, mint földművelésügyi miniszternek érdemeihez fűződik a háztartási ismeretek fejlesztése és az államilag szervezett háztartási iskolák létesítése. A kecskeméti háztartási tanítónőképzőből a Stegmüller Mária szakavatott vezetése alatt kikérült tanerők az egész országban a vándortanfolyamok alatt üdvös eredményt értek el, még inkább várható a siker, midőn a tanítás az e célra a legmodernebbül berendezett iskolákban fog történni. — Az első állami háztartási iskolák közé tartozik a putnoki iskola, melynek megnyitása folyó hó 16-án ment végbe; időszerű azért, hogy arról röviden megemlékezzünk. A szecsessziós stílusban épült egyemeletes iskola, a díszesen parkírozott állami kertészeti telepen áll. A földszintet az emelettel tágas csarnok köti össze, lent van a konyha, nagy ebédlő, a tanterem és 1 tanítónői szoba, az emeleten a hálóterem 12 benlakó növendék számára, a másik tanítónői szoba, vendégszoba, fürdőszoba stb. Külön van a baromfi udvar, sertéshizláló, tehenészet, konyhakert. Évenként három ízben 3 hónapon át tartó tanfolyamon a háztartási ismeretekre, az őszi hónapokban a szükséghez képest azonkívül a gyümölcsfeldolgozásra fogja két tanítónő és egy tanító a növendékeket kiképezni. — Míg az államilag segélyezett kassai női gazdasági intézet főleg a vagyonosabbak számára van berendezve, a putnoki háztartási iskola a kevésbé vagyonosak részére is lehetővé teszi a háztartási ismeretek elsajátítását. Egy tanfolyamra 12 benlakó és legfeljebb 12 bejáró növendéket vesznek fel a 15 évet betöltött lányok közül, kik maguk végeznek minden háztartási teendőt. A tanítás ingyenes, csak az ellátásért kell a bentlakóknak 100 koronát, a bejáróknak 15 koronát a 3 hónapi időtartamra fizetniük. — A nagy közgazdasági és társadalmi jelentőségű intézetbe a felvétel az iskola vezetőségéhez beadott kérvény útján a földművelésügyi miniszter által történik. A szegényebb szülők gyermekeinek a mai drágaság mellett oly hasznos háztartási ismeretek megszerzését melegen ajánljuk.

Utóállítás. A katonai utóállítás városunkban f. hó 15-én ment végbe.

Apolló színház. A helybeli állandó mozgósínházban a husvét hete élénk és mozgalmas volt. Az érdekes látványok nagy közönséget vonzottak. Tegnap szombaton Fedák Sárival a főszerepben a „Rablék” került bemutatásra, s ma vasárnap is ezt mutatják be. Felhívjuk rá a közönség figyelmét.

Hütlén urasági inas. Farkas Zoltán országgyűlési képviselő házában már csaknem egy évtized óta lakott az inasa, ki azzal hálálta meg gazdájának ritka jóságát, hogy mult kedden a szekrényből ezer koronát ellopott s még aznap éjjel a városbeli korcsmákban 350 koronát elmulatott. A véletlennek tulajdonítható, hogy a képviselőt figyelmen kívül tették pénteken a városban arra, hogy inasa egy ezer koronást váltani akart, mire nyomozni kezdtek s a csendőrség közbelépése folytán kiderült minden. 650 koronát a rimatamásfalvi kastély csatornájából adott elő a tolvaj, ki beismerte, hogy a nyitva feledezt szekrényből 1000 koronát ellopott s a többi pénzt elköltötte. Sajnos, hogy ilyen kis városban nem tűnik fel a rendőrségnek, ha egy urasági inas a kávéházban, meg korcsmákban pezsgőzik, dőzsöl és százakat elver s nem jut eszébe senkinek, hogy gyanút fogjon a pénz eredetére nézve. A csendőrség pénteken letartóztatta a tolvajt s a fogházba szállította.

Hatóság elleni erőszak. Sajószentkirályon mult év szeptember 20-án Czako Lajos közműves Lengyel György körjegyzőt kezén bántalmazta s e miatt a kir. törvényszék 4 havi fogházra ítélte. A kir. tábla a büntetést leszállította három havi fogházra s ez az ítélet folyó hó 17-én jogerőssé vált.

Honvéd iskolai pályázatok. A m. kir. Honvédelmi miniszter a m. kir. honvéd főreáliskolában és Ludovika Akadémiában az 1914—15. tanév kezdetén betöltendő helyekre pályázatot hirdet. A pályázati hirdetményt az alispán a jbeli főszolgabíráknak és városi polgármestereknek adta ki közhírrététel végett. A pályázati hirdetmények a hivatalos órák alatt megtekinthetők az alispáni iktatóhivatalban is.

Véletlen lövés. Egyházaskötecsen folyó hó 12-ikén Mede István 17 éves fiatal fiu revol-

verét tisztogatta, a fegyver véletlenül elszűlt s a golyó a legény bal alkarjába turódott. F. hó 14-én beszállították az itteni közpórházba.

Football-verseny. Husvét vasárnapján látta vendégtől a harmadik szövetségi bemutatásra a Rimaszombati Atlétikai Club a Miskolczi Vasutas Sport Clubbot. Bár a mérkőzés barátságosnak volt hirdetve, mégsem azon keretek közt folyt le. A durvaságok annyira elfajultak, hogy a bíró a játék első perceiben kénytelen volt 2 játékost kiállítani. — A bíró sipjelzésére a következő csapatok állottak fel:

	Hoselitz	
	Dobó	Jellinek
Stefanics	Hupka	Müller
Remenyik	Stark	Lechner
Gasko	Makovics	
Sreiber	Mohorai III.	Tóth Mohorai II.
Kerekes	Kiss	Dessőffi I.
Eggerer	Dessőffi	Balogh
Mohorai.		

Miskolczi kezd és veszélyesebbnél-veszélyesebb helyzeteket teremt, de a rimaszombati védelemnek — habár nehezen — de sikerült elhárítani. Ezután a rimaszombatiak is lábra kapnak és egy néhány veszélyes helyzetet teremtenek a miskolczi kapu előtt. Az első féldő végéig változatos játék folyik s a második féldőben aztán mindkét fél egyformán kiveszi részét a támadásból, a 34. perczben Makovics bal szélső gyönyörű magas labdáját a miskolczi kapus nehezen védi s a kezéből kipattanó labda a goal vonalon belül esik, azonban a távol lévő bíró ezt nem látja és nem itéli goalnak. Ezután Kerekes jobbszélső a labdával lefut, a touch-bíró és balbeck hibájából ered a mérkőzés egyetlen goalja. A goalt a jobb szélső beadásából Mohorai II. védhetetlenül lövi a jobb sarokba. — Igen jól játszott a védelem, a csatársorból Makovics és Lechner. Kitűnően helyezkedet a labdákra Hoselitz. — Jó bíró volt Farkas István az MLSZ. iroda-igazgatója.

Kamarai jelentés. A miskolczi keresk. és iparkamara márcziusi jelentése az irodai és hivatalos munkásság változatos jelentéséről ad számot. A rimaszombati kir. törvényszék területén következő cégbejegyzések történtek: Sankfalvi Keresztény fogyasztási és értékesítő szövetkezet, Sajópálfala és Vidéke fogyasztási és értékesítő szövetkezet felszámolás alatt, Tannenbaum Viktor bőrkereskedő Putnok, Antal János nyirfa abroncs és nyirfarud kereskedő Rimaszabadi, Berács Gusztáv ezelőtt Csernok Rezső vegyeskereskedő Csetnek, „Turul” rum és likörgyár Schlesinger és Grünfeld Rozsnyó. **Törlések:** Csernok Rezső Csetnek, Turul rum és likörgyár Rozsnyó, Deutsch Adolf Jolsva, Sajópálfala és Vidéke Szövetkezet. Közlekedés, kereskedelem, közszállítások, cégügyek, ipari szakoktatás ügyek ismertetése után elvi határozatok és vélemények közöltetnek a jelentésben, majd az iparrendszetre és ösztöndíjakra vonatkozó adatok vannak előadva. Végül statisztikai adatok fejezik be a jelentést.

Lovak és járművek összeírása. A m. kir. honvédelmi miniszter elrendelte, hogy a lovak és járművek az egész ország területén összeírassanak. Az összeírás május és június hónapokban fog megtartatni. Vármegyénk területén május 1-én kezdődik a rimaszombati járásban.

Korcsmai jelenet. Tóthegymegen folyó évi január hó 20-ikán Antalecz Pálné született Anesó Ilona ottani szülész nő Doriczko Andrásné előzetes civakodás után a korcsmából kilökte úgy, hogy ez súlyos testi sértést szenvedett. A helybeli kir. törvényszék folyó hó 17-én tárgyalta az ügyet Kolbay Sándor elnöklésével s dr. Mészáros István vezető kir. ügyész vádbeszéde után a vádlottat jogerősen egy havi fogházra ítelték.

Átlátszó boríték használata. A keresk. miniszter rendeletet adott ki, mely szerint átlátszó papírbetéttel vagy vegyileg átlátszóvá tett résszel ellátott borítékban küldeményt ajánlott levélként sem beltöldre, sem kültöldre feladni nem szabad. Továbbá Ausztriába, Bosznia-Hercegovinába, Dániába, Nagybritániába, Norvégiába, Svájcba az átlátszó résszel ellátott borítékba helyezett közönséges levelek csak akkor küldhetők, ha a cím a boríték hosszában (nem pedig keresztben) látszik át.

CSARNOK.

Epizódok 1848—1849-ből.

(Egy öreg ember régi emlékeiből.)

Irta: **Letúnt.**

Az 1845-ik évtől 1848-ig, a gróf Széchenyi István és Kossuth Lajos politikai szereplése korszakában, a szokottnál sokkal élénkebb mozgalom és tevékenység uralkodott az országban, az igazi alkotmányos szabadságok végleges kivívása érdekében. Hogy milyen nagy horderejű mozzanatok voltak abban az időben a felszínen, mikor a hazafiúi érzelmek skálája az egész magyar nemzet együttérző akkordjává nőtt, azt még ma is minden művelt ember tudja.

A nagy mozzanatok közé azonban kisebb történetkéik és epizódok is ékelődnek, a melyektől sok esetben nem lehet megtagadni az érdekességet. Igyekszem közülök az alábbiakban olyanokat közölni, a melyekről ma már csak keveseknek, vagy alig valakinek van tudomása.

*

Epen pünkösöd napja volt 1848-ban, mikor az öreg Répásy őrnagy Württemberg huszár zászlóaljával Rimaszombatba érkezett. Galiciából hozta haza a huszárjait, kiket először Kassán, majd Rimaszombatban fogadott tárt karokkal és bőkezű vendéglátással a hazafiúi szeretet.

A huszárokat a főtéren lelkes örömmel várta a vármegyének a székvárosban időző tisztviselői kara és hazafiság tekintetében mindig a legelső között álló város közönsége.

A vármegye és város nevében Györy Dani megyei főjegyző megható beszéddel üdvözölte a zászlóaljat, a mely előtt az öreg őszhajú Répásy őrnagy úgy ült a lován, mintha oda lett volna növe. Egyetlen arcizma sem rándult meg, de könyei a lelkes beszéd hatása alatt az arczán végig-végig peregtek. Hogyne gyűltek volna hát könyvek az idegen országból hazájukba tért huszárokat fogadó közönség szemében is.

Mert abban az időben a szabadság tájának a virága a lelkesedés volt és ezt a virágot akkor az örömkönyvek öntözték.

A város közönsége a tisztikar tiszteletére diszebedet adott, a melyen a jó boroknak és pohárköszöntőknek se szeri se száma nem volt. A város az altiszteket és közlegényeket is bőségesen ellátta minden jóval és egyszersmind dupla zsoldot is osztott ki közöttük. Hogyne érezték volna hát jól magukat ilyen fogadtatás után a pünkösdi pihenő napon a katonák. El is széledtek ebéd után a városban a szélrózsa minden irányába, részint mulatozni, részint apróbb bevásárlásaikat elvégezni.*

Véletlenül***) épen a Gürtler-féle üzletben voltam, mikor az öreg Jóska (negyven év óta huszárörrmester) sarkantyuját pengetve, a boltba lépett és ott szivarokat vásárolt. Míg a szivarokat válogatta, egy a bolt sarkában üldögélő öreg asszony elérzékenyülve ismételtette:

— Szegény katonák! szegény katonák!

— Szegény a fene *ifjasszony!* — vágta oda az öreg Jóska a 80 esztendő vénasszonynak, a sarkantyuját összeütve.

Répásy a következő ősszel Schwechat mellett, a Windischgrätz herczeg seregével vívott csatában már mint ezredes szerepelt (később tábornok lett) a hol mint ezredparancsnok huszárjaival, a Miklós huszárezreddel együtt, a megvert magyar hadsereg visszavonulását fedezte és a menekülőket az üldöző német lovasság öldöklésétől hősiiesen megvédelmezte.

*

Az 1848-ik év október hónapjában Pesten székelő honvédelmi kormány a ráciz lázadások és szerb beavatkozás következtében csatározások és győzelmek után az ország hazafiúi érzelmű lakosságát felhívta, egy olyan sereg sietős szervezésére, a melyik a felkelő Bécs városát a Windischgrätz herczeg altábornagy vezetésére bizott császári hadsereg ostroma alul felmentse, s annak sikerülte esetében a bécsi felszabadított felkelőkkel együttesen működjen tovább a törvényes formák mellett kivívott szabadságot támadó invázió ellen, mely szabadságunknak a Magyarország törvényes alkotmánya ellen küzdő

*) Akkor nem volt vasárnapi záróra.

**) Mint 14 esztendő fia.

horvátjaival Jellasich bán volt a legádázabb ellensége.*)

Ennek a felmentésére sietett, de megkészt seregnek nagyobb részét nyolcz hétre vállalkozott nemzetőrök képezték.

Gömörvármegyében a felhívásnak megfelelően két nemzetőr zászlóalj alakult. Az egyik a rozsnói Gedeon Miklós őrnagy parancsnoksága alatt, míg a másik zászlóalj Rimaszombatban szerveződött a gróf Almásy Albert őrnagy vezetésével.

A rozsnói zászlóalj működéséről nem sokat tudok; míg a rimaszombati zászlóalj, melynek Kolman, Pongrácz Arnold, Ragályi Miksa és id. Szentmiklóssy Antal voltak a századosai, Schwechat alá vonult.

Némi kiképzés után Rimaszombatból kiindulva Losoncz, Ludány, Balassagyarmat és Rét-ság állomásokon át gyalog meneteltek Váczig, onnan pedig sleppes gőzhajón szállították fel a zászlóaljat, a Ragályi Miksa helyettes őrnagy felügyelete alatt Komáromig.

Mínt hogy a zászlóalj Komáromban pár napig pihent, a pihenő órákat felhasználva, a tisztikar nagyon szerette volna a várat megtekinteni, s míg arról tanácskoztak, hogy miként juthatnának be legkönnyebben a várba, véletlenül az akkor országos hírű Besze János kormánybiztossal, a vár volt parancsnokával találkoztak, aki megtudván tőlük, hogy mit kívánnának, rögtön vezetől ajánlkozott.

— Igen egyszerű dolog ez — mondá — én mint a várnak volt parancsnoka, minden teketória nélkül felvezetlek titeket a várba, ha parancsoljátok, akár mindjárt is. S ezzel elvezette Besze a tisztikart a vár alá s a kapu felett a bástyán őrt álló egyik honvédhez felkiáltott:

— Nyisd ki a kaputatyafi!

— Nem nyitom, mert nem szabad ám.

— No csak nyisd fel hamar, én mondom Besze János.

— Nem bánom én, ha Isten János mondja is, de én a kaput ki nem nyitom.

A Besze János protekciója tehát csütörtököt mondván, a tisztikar mégis csak a várparancsnok által kiállított engedéllyel juthatott be híres Komárom várának a megtekintésére.

Mikor később a zászlóalj az osztrák határ közelébe érkezett, ott az a meglepetés érte, hogy a hadvezetőség és illetve az élelmezési osztály teljesen megfélekedezett róla. Harmadnapig éheztek és szomjaztak (némelyek még a harmatot is nyalták a vetésekről) s a második este keletkezett szakadó esőben áldogálva, álmatlanul töltötték át az éjszakát, ami bizonyára nem éppen a legkellemesebb időtöltések közé tartozott közvetlen a háboru előtt.

Csak az nem tetszett a tisztikarnak, hogy gr. A. őrnagy és D. Gy. segédtszije sohasem időztek közöttük, főleg pedig a csata napján nem.

El is határozta, hogy a hadvezetőségtől más őrnagyot fognak kérni.

Ezt a kívánságukat aztán beadványba foglalták és megküldték Görgeynek, mint akkor már a hadsereg fővezérének.

Másnap reggel aztán Görgey kirukkoltatta a gömői zászlóaljat, elébe lovagolt és ezeket a szavakat intézte a tisztikarhoz:

— Gr. A. A. a feldunai táborban a legkülönb emberek, a legjobb katonák egyike. Kinek van kifogása ellene?

Ragályi Miksa százados azonnal előlépett a sorból és jelentette:

— Nekem van kifogásom gr. A. őrnagy ellen.

— Profósz! — kiáltott Görgey — vegye el a Ragályi százados kardját, őt pedig zárja el, holnap föbe lövetem.

— Van még valakinek kifogása?

— Igen, nekem is van az őrnagy ellen kifogásom, szólt méltatlankodva id. Szentmiklóssy Antal százados.

— Profósz! Vegye el a Szentmiklóssy százados kardját is, — holnap őt is föbe fogom lövetni Ragályival együtt. Kinek van még kifogása?

Mély csend következett. A tisztikar többi része mélyen hallgatott. Pedig a kérvény be-

nyújtása előtt közakarattal úgy határoztak, hogy a hadvezetőséggel szemben szükség esetében az egész tisztikar, mint egy ember fog fellépni és egyik a másikat nem fogja cserben hagyni.

Ennek a különös eljárásnak mihamar híre terjedt, még pedig meglehetősen rossz hatással, ugyszólván az egész táborban. Különösen a komáromi nemzetőr zászlóaljak már csaknem a lázadásig zugolódtak a törzstisztek miatt. Még a legközelebb álló törzstisztek is némi zavarban voltak a miként való megoldási mód tekintetében.

A míg pedig sokan így tépelődtek a helyzet felett, Berczely Bandi, a nógrádmegyei nemzetőr zászlóalj egyik főhadnagya egyet gondolt: elment a főhadi szállásra és ott a bejuthatást ugyszólván kierőszakolva, belépett egy nagy terembe, ahol Görgey a vezérkarával értekezett.

— Mit akar itt? — kérdezte Görgey nyersen a belépőtől.

— Csak azt akarom mondani — válaszolta Berczely — hogy tábornok ur a gömői két nemzetőr századossal méltatlanul bánt.

Erre siri csend következett. A jelen volt vezérkari tisztiek elsápadtak.

— Milyen szolgálatban van ön? — kérdezi Görgey Berczelytől.

— Főhadnagy vagyok a nógrádi nemzetőr zászlóaljban.

— Kösse le a kardját! Mától fogva nem főhadnagy, hallotta?

Berczely egész hidegvérrel leoldotta a kardját, egy szögletbe támasztotta, aztán Görgey elé állva így szólt:

— E perctől kezdve tehát nem vagyok főhadnagy, de tiszta karakterű, becsületes magyar ember vagyok; ha egy kis igazságérzet van tábornok urban, úgy kihívásomat elfogadja — s az egyik keztyűjét, az akkori szokás szerint, Görgeynek nyújtotta.

Görgey erre szintén egész nyugodtan pár-szor végig sétált a termen, aztán hirtelen Berczely elé állva, a szeme közé nézett és megveregetve a vállát, ezeket az emlékezetes szavakat intézte hozzá:

— Kösse fel a kardját, látom, hogy megérdemli.

A két nemzetőr századost pedig ezek után, még abban az órában szabadon bocsáttatta.

Igy oldotta meg a már nagy port felvert esetet Berczely Bandi bátor fellépésével, amit akkor mindenki, aki tudott róla, érdeme szerint méltatott.

A nagy katonának is nagyon megtetszett az egyszerű főhadnagy magatartása s ez a fellépés egyszersmind megkönnyítette neki a dolog sima megoldását, amit előbb-utóbb ugyis meg kellett volna tennie.*) (Folyt. köv.)

*) Híven id. Szentmiklóssy Antal és Ragályi Miksa elbeszélése után.

Kiadó lakás

A Fő-téren egy **három szobás lakás**, üzlethelyiség rakással, igen előnyös feltételek mellett **május hó elsejére** kiadó. — Bővebb értesítés kapható: **Erzsébet-tér 5. szám alatt.**

Felhívás!

Tisztelettel értesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy **műjég-gyárunkat folyó hó 15-én üzembe helyeztük** és ezen naptól fogva műjeget gyárunkban kiszolgáltunk.

Felhívjuk azon t. ügyfeleinket, a kik napi meghatározott mennyiségű műjég átvételére kötelezték magukat, hogy ezen napi mennyiséget okvetlen vegyék át, mivel ellenesetben azt minden hónap végén számlázni fogjuk!

Kifejezetten tudatjuk, hogy a kötelezett mennyiségű műjég t. ügyfeleinknek gyárunkban mindenkor rendelkezésére áll, természetesen a naponta készített és átveendő mennyiségben.

Teljes tisztelettel:

**A Rimaszombati Konzervgyár
Részvénytársaság.**

Luczfenyő-csemete

200—300 db luczfenyő-csemete 140—180 centiméter magas, szépen fejlett, **iskolából háromszor átültetve**, darabonként 1 K 20 és 1 K 40 fillérjével **eladó**. **Czim:** megtudható a kiadóhivatalban.

Kiadó üzlethelyiség.

Deák Ferencz-utcza 22. szám a. egy üzlethelyiség hozzátartozó lakással együtt kiadó. — Értekezhetni lehet: **ZSUFFA KÁLMÁN** tulajdonossal.

Kiadó

vízvezetékekkel ellátott egy három és egy két szobás **lakás** a hozzátartozókkal **május hó 1-étől Losoncz-utcza 13. sz. alatt.** Értekezni lehet ugyanott a tulajdonos **Tokár Istvánnal.** 1—*

Hirdetmény.

635—1914. sz. — Forgácsfalva község előjárósága község-házat, jegyzői lakást és gazdasági melléképületeket épített s ezen munka kivételének biztosítása céljából **1914. évi május hó 4-ik napjának d. e. 10 órájára** a jegyzői iroda helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fent említett s a feltételekben körülírt összes munkákat végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt és lepecsételt ajánlataikat az ajánlati költségvetéssel együtt a kifizőtt nap d. e. 9 1/2 órájáig a községi előjáróságnál annyival is inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlathoz az ajánlati költségvetési végösszeg 5%-ának megfelelő bántpénznek a községi pénztárnál történt letételét igazoló nyugta csatolandó.

A tervek és a részletes feltételek a községi jegyzői irodában megtekinthetők.

Ajánlattevők ajánlataikkal felsőbb hatóság jóváhagyásáig kötelezettségben maradnak, s az ajánlatok felbontásánál jelen lehetnek.

Ajánlattevők kötelesek alkalmazkodni a közszállítási szabályrendelethez.

A munkákat az ajánlat elfogadása után azonnal megkezdhető s az épül t 1914. évi október 31-én teljesen készen és használat tekintetében kifogástalan állapotban átadandó.

Ismeretlen pályázók képesítésüket és megbízhatóságukat az illetékes kereskedelmi és iparkamara bizonyítványával igazolni tartoznak.

Vállalatnyertes vállalkozó — ha nem a terv készítője lesz az, — köteles a terv és költségvetésért 260 koronát megfizetni.

Forgácsfalva, 1914. április 15.

Községi előjáróság.

Csikót legelőre

a dobriai fensíkra, kihajthatástól a beszorulásig drb-ként **25 K-ért** vállalunk

**Coburg hercegi intézőség,
Gernyő-p. (u. p. Rimaszécs.)**

*) Mikor azonban a bár nagy hirtelenséggel szervezett hadsereg Görgey Arthur vezérlete alatt Bécshez közeledett, már akkor a császári hadsereg bevette Bécsét, Windischgrätz herceg pedig azután Schwechat alá vonult, a hol a magyar seregnek útját állotta, s mint tudva van, meg is verte.

Hirdetmény.

1204. tkvi szám. — A rimaszombati királyi törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Rimaszombatban, a kir. törvényszéki épület földszintjén 4. szám alatt, **1914. évi április hó 20-ikán délelőtt 10 órakor** megtartandó ajánlati versenytárgyaláson az **Osgyán községben** fekvő s az osgyáni 289. sztkvben A: I. 1., 2. sor 1349/a., 1349/b. helyrajzi szám alatt felvett zárlati kezelés alatt álló Jankovich Lajos hasznélvezeti joggal terhelt kiskoru **Jankovich Ferencz és Jankovich Viktor** tulajdonát képező, a telekkönyv szerint 561 kat. hold és 174 □-ület tevő ingatlanság az ajánlati versenytárgyalás elfogadásától kezdve **1914. évi szeptember hó 30-ig** terjedő időre a következő feltételek mellett hasznóbérbe adatik:

1. A versenytárgyalástól 1914. évi szept. hó 31-ikéig terjedő csonka év, egy egész évnél tekintendő s ekként a bérleti idő 6 (hat) év.

2. A versenyajánlaton résztvenni akarók kötelesek ajánlataik megtétele előtt 3000 koronát bánatpénzként készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a megbízott kezeihez letenni vagy ezen összegnek birói letétbe történt helyezését a rimaszombati magyar királyi adóhivatalnál szabályszerű letéti nyugtájával igazolni s akinek ajánlata az azonnal megtartandó tárgyaláson elfogadtatik, köteles a bánatpénzt egy tétévi bérösszegre kiegészíteni s az ekként kiegészített összeg mint óvadék birói letétként kezelendő s az a szerződési kötelezettség teljesítésének biztosítására szolgál s amennyiben bérlő a feltételeket pontosan teljesítette, ezen biztosíték a bérleti szerződés megszűntével a bérlőnek visszaadatik, a bérleti idő tartama alatt a letéti kamatok minden gazdasági év végén a hasznóbérlőnek lesz kiutalandó, amennyiben szerződési kötelezettségét ez évben teljesítette.

3. A telekkönyvben feltüntetett térmértékért szavatosságnak helye nincs, a hasznóbérlő a hasznóbérlemény tárgyát úgy veszi bérbe, amint azt Jankovich Lajos használni jogosult s a bevezetéssel járó költségek a hasznóbérlőt terhelik.

4. Amennyiben az ingatlan időközben árverés utján eladatik, avagy Jankovich Lajosnak hasznélvezeti joga megszűnik, a szerződés a legközelebbi szeptember hó 30-ikán minden kártérítési igény nélkül érvényét veszti.

5. Az évi bér 1914. évi szeptember hó 30-ig terjedő időre két egyenlő részletben fizetendő, az első az ajánlati tárgyalás jogerőre emelkedése után 8 nap alatt, a másik 1914. évi május hó 15-én, a többi évekre pedig egyenlő részletekben minden október hó 1-én és április hó 1-én.

6. A bíróság fentartja azt a jogot, a hitelezők és Jankovich Lajos részére, hogy az ajánlatok közül tetszés szerint választhasson s ha a jelzalogos hitelezők és hasznélvező egyöntetű megállapodásra nem jutnának, a felek meghallgatása után a királyi törvényszék mint telekkönyvi hatóság dönt.

7. A hasznóbérlő a hasznóbérlemény tárgyát leltár mellett veszi át s tartozik azt a hasznóbérlemény megszüntetésével a leltárnak megfelelő állapotban átadni s az ezekkel járó költségeket kizárólag a hasznóbérlő viseli.

8. A hasznóbérlemény tárgyán lévő épületeken apróbb — 50 koronáig terjedő — javításokat hasznóbérlő beszámítás nélkül sajátjából köteles évenként teljesíteni, ezen felüli javításokat azonban csak az érdekeltek meghallgatása után a bíróság engedélyezhet, egyébként az épületeket oly karban veszi át, mint aminőben azok jelenben is vannak.

9. Az utolsó hasznóbérlési év lejártá előtti, ami a hasznóbérlési jog időközbeni megszüntetése esetére is vonatkozik, hasznóbérlő köteles a hasznóbérlemény területén a következő gazdasági évre, rendes gazdálkodás mellett, szükséges gazdasági munkálatokat minden kártérítési igény nélkül megengedni.

10. Köteles hasznóbérlő a földeket megfelelően művelni s minden évben a földek legalább $\frac{1}{6}$ -od részét kellően megtrágyázni, a földeken rabló-gazdálkodás nem üzhető s a földek $\frac{1}{4}$ -ed része évenként fekte ugarnak hagyandó.

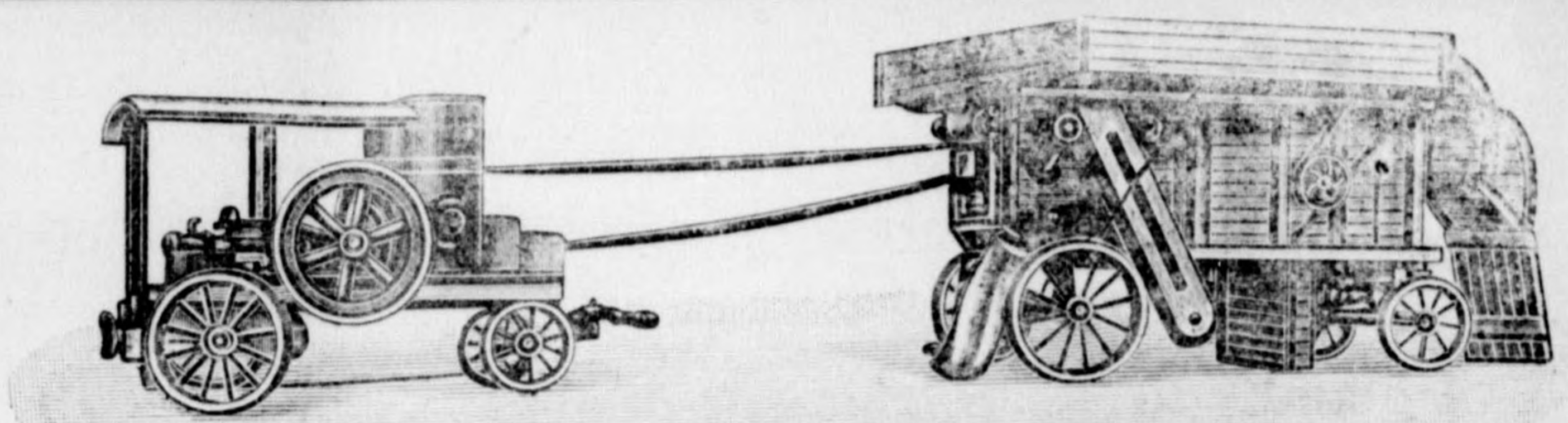
11. A szerződés megkötésével járó mindentéle költségek és illetékek a hasznóbérlőt terhelik.

12. A Rimaszombat-poltári helyiérdekű vasut javára feljegyzett kisajátítási jog a hasznóbérlési szerződés által nem érintetik s a vasut építés céljaira szükségelt s kisajátított, esetleg kisajátítandó területet hasznóbérlő díjtalanul tartozik

a kisajátítás céljaira átengedni s a kártalanítási összeg kamataihoz nincs joga.

Rimaszombat, 1914. évi április hó 1-én.

Mészáros, s. k. kir. törvényszéki bír.

A Rimaszombati Kereskedelmi és Közgazdasági Bank Részvény-Társaság Gépgyára Rimaszombatban

ajánlja: a T. érdekelt közönségnek **ujjonnan szerkesztett és megbízható munkaképességű benzin és nyersolaj motorait, esetleg eredeti „Hoffer“-féle cséplőszekrényekkel felszerelve, szalmakazalozóit, szőlőpréseit és kisebb gazdasági gépeit. — Elvállalunk öntödénkben a legpontosabb kivitelben bármiféle vas- és fémöntvényeknek az elkészítését. Henger rovátkolást. Malom berendezések és felszerelések elkészítését. — A T. gazdaközönség és géptulajdonosok felkéretnek, hogy javításra szoruló gépeiket gyártelepünkbe már most küldjék be, mivel azok ez idő szerint előnyösebb árban és czélzerűbben eszközölhetők, mint közvetlen az aratási időszak előtt. — Teljesen kijavított, használt cséplőkészletek előnyös árban kaphatók és becserélhetők.** 4-8

Hirdetmény.

1711—1914. urb. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék közhírré teszi, hogy a magyar államvasutaknak **Feled község határában** fekvő és a bemutatott tervrajzban és kisajátítási összeírásban megjelölt

1. a feleli 14. sztkvben foglalt és az ifj. Imreze János és Polos Mihály tulajdonát képező 307/a-2. hrszámú ingatlan részletből 2 négyszögöltre,
2. a feleli 78. sztkvben foglalt s a Gyuniska Zsuzsanna Feleli Andrásné tulajdonát képező 307/a hrszámú birtokrészletből 12 négyszögöltre,
3. a feleli 111. sztkvben foglalt Kovács Babus Pál és a felesége Czíkora Erzsébet tulajdonát képező 306/d-3-1 hrszámú birtokrészletből 9 négyszögöltre,
4. a feleli 110. sztkvben foglalt s az id. Kosik János és Kovács György tulajdonát képező 306/d-2. hrszámú birtokrészletből 5 négyszögöltre,
5. a feleli 109. sztkvben foglalt, a Kosik Pál, ifjú Kosik János, Feleli József és felesége Együd Apolónia tulajdonát képező 306/d-1. hrsz. birtokrészletből 6 négyszögöltre,
6. a feleli 101. sztkvben foglalt s a Czíkora Ambrus és kiskoru Czíkora Ambrus tulajdonát képező 306/c hrsz. birtokrészletből 16 négyszögöltre,
7. a feleli 100. sztkvben foglalt s a Czíkora Ambrus és kiskoru Czíkora Ambrus tulajdonát képező 306/b. hrsz. birtokrészletből 17 négyszögöltre,
8. a feleli 105. sztkvben foglalt és Kovács Babus Pál, Együd Mihály, Együd György és Együd János, valamint Együd István és a felesége Kamogya Borbála tulajdonát képező 305/b. hrszámú birtokrészletből 35 négyszögöltre,
9. a feleli 104. sztkvben foglalt és a Kovács Pál és Kovács István kiskoruk tulajdonát képező 308/a-1. hrsz. ingatlan részletből 27 négyszögöltre,
10. a feleli 117. sztkvben foglalt és a Kovács Zsuzsanna Babus és az ifjú Kovács János Babus tulajdonát képező 305/a-3. hrsz. birtokrészletből 9 négyszögöltre,
11. a feleli 27. sztkvben foglalt és a Polos István, Polos Istvánné Pálkovács Juliánna, Kovács István és Gál Juliánna, Boholy István és felesége Barta Terézia tulajdonát képező 304/a. hrsz. birtokrészletből 36 négyszögöltre,
12. a feleli 80. sztkvben foglalt Polos Istvánné Pálkovács Juliánna, id. Polos János, ifj. Polos János, Szegedi Gyula, Polos Jánosné, Kovács Babus Juliánna tulajdonát képező 303/a-1. hrsz. birtokrészletből 73 négyszögöltre,
13. a feleli 126. sztkvben foglalt s a Feleli István, Magdolna, Zsuzsanna, Anorás, Mihály, a Gömörmegyei Kereskedelmi Bank és Torma Istvánné sz. Feleli Juliánna tulajdonát képező 302. hrszámú birtokrészletből 36 négyszögöltre,
14. a feleli 72. sztkvből a feleli 127. sztkvbe bejegyzett és a Czíkora András, Polos János és Polos István tulajdonát képező 301. hrszámú birtokrészletből 35 négyszögöltre,
15. a feleli 37. sztkvben foglalt és a Czíkora Mihály, Borza Lajos és a felesége Együd Juliánna, Czíkora Terézia, Feleli Andrásné, Czíkora János, Czíkora Lidia és Czíkora Mihály kiskoru tulajdonát képező 299. hrszámú birtokrészletből 17 négyszögöltre,
16. a feleli 12. sztkvben foglalt s a Czíkora István, Czíkora Ambrus, a felesége Együd Zsuzsanna, Czíkora Terézia, Feleli Andrásné, Czíkora János, Czíkora Lidia és kiskoru Czíkora Mihály tulajdonát képező 300/a. hrszámú birtokrészletből 18 négyszögöltre,
17. a feleli 28. sztkvben foglalt s Torma Istvánné szül. Imreze Zsuzsanna tulajdonát képező 298/a. hrszámú ingatlan részletből 17 négyszögöltre,
18. a feleli 29. sztkvben foglalt s a B. Kosik István

és a B. Kosik Istvánné Együd Zsuzsanna tulajdonát képező 298/b. hrszámú birtokrészletből 16 négyszögöltre,

19. a feleli 241. sztkvben foglalt s az Együd István, Mihály, György, János és Polos Gyula tulajdonát képező 297/a. hrszámú birtokrészletből 15 négyszögöltre,

20. a feleli 65. sztkvben a Czíkora András és Polos Gyula tulajdonát képező 295. hrszámú birtokrészletből 33 négyszögöltre,

21. a feleli 170. sztkvben foglalt és a Polos János, kinek felesége Babus Juliánna és ifj. Polos János, kinek felesége Feleli Zsuzsanna tulajdonát képező 294/4. hrsz. birtokrészletből 33 négyszögöltre,

22. a feleli 228. sztkvben foglalt s az Osváth Dániel tulajdonát képező 294/1, 294/2, és 294/3. hrszámú birtokrészletekből 43 négyszögöltre,

23. a feleli 18. sztkvben foglalt és az Együd Pál, Együd István, Farkas Lászlóné, Együd Juliánna, Együd László és Együd Sándor kiskoru tulajdonát képező 296. hrszámú birtokrészletből 9 négyszögöltre,

24. a feleli 79. sztkvben foglalt a Polos Gyula, Torma Istvánné Imreze Zsuzsanna, Plauka György, Nagy Miklósné szül. Együd Juliánna, özv. Polos Györgyné szül. Boza Mária tulajdonát képező 293. hrszámú birtokrészletből 38 négyszögöltre,

25. a feleli 183. sztkvben foglalt s a Torma János, kinek felesége Szőke Mária tulajdonát képező 292/3. hrsz. birtokrészletből 16 négyszögöltre,

26. a feleli 182. sztkvben foglalt s a Torma József, kinek felesége Bodnár Zsuzsanna, tulajdonát képező 292/2. hrszámú birtokrészletből 12 négyszögöltre,

27. a feleli 184. sztkvben foglalt s Bacso István kk. tulajdonát képező 292/1. hrsz. birtokrészletből 15 négyszögöltre,

28. a feleli 200. sztkvben foglalt s a Huszti István és Huszti Károlynak, kinek felesége Együd Juliánna, tulajdonát képező 291. hrsz. birtokrészletből 17 négyszögöltre,

29. a feleli 199. sztkvben foglalt és a Torma János, kinek felesége Hegedüs Rozália, tulajdonát képező 290/1. hrszámú birtokrészletből 123 négyszögöltre,

30. a feleli 198. sztkvben foglalt s az ifj. Torma István, kinek felesége Feleli Juliánna, tulajdonát képező 289/2. hrszámú birtokrészletből 132 négyszögöltre,

31. a feleli 197. sztkvben foglalt s a Torma Mihály, kinek felesége Kormos Zsuzsanna, tulajdonát képező 289/1. hrszámú birtokrészletből 132 négyszögöltre,

32. a feleli 21. sztkvben foglalt özv. Makray Józsefné szül. Fernet Kle entina, özv. Spengel Sándorné szül. Fernet Anna, Fernet Erzsébet és Fernet Gyula tulajdonát képező 287/a. hrszámú ingatlanból 387 négyszögöltre,

33. a feleli 25. sztkvben foglalt és a Fejes Ferencz, ifj. Kiss Antal, András és Sinkó Ignác tulajdonát képező 286. hrszámú birtokrészletből 404 négyszögöltre,

34. a feleli 58. sztkvben foglalt s Czibur Pál és Czibur Mária Kossuth Józsefné tulajdonát képező 273. hrsz. ingatlanból 700 négyszögöltre,

35. a feleli 42. sztkvben foglalt s a Czibur Pál és Czibur Mária Kossuth Józsefné tulajdonát képező 274. hrszámú ingatlanból 1250 négyszögöltre,

36. a feleli 43. sztkvben foglalt és a kiskoru Szabó Mária és Szabó Erzsébet tulajdonát képező 275. hrszámú ingatlanból 47 négyszögöl területre nézve a kisajátítási eljárás megkezdésére határidőül **1914. évi április hó 22. napjának délelőtti 9 órája Feled községbe** a helyszínére, a községéhez tüzetik ki, a mely határidőre az összes érdekeltek oly figyelemzetőssel idéztek meg, hogy elmaradásuk a kártalanítás feletti érdemleges határozat hozatalát nem fogja gátolni.

Kelt Rimaszombatban, a kir. törvényszéknél, 1914. évi márczius hó 21-én.

Kiadta: **Kolbay, s. k.** elnök.
Garda, s. k. előadó.